

Received: 11.07.2021
Accepted: 25.07.2021
Published: 30.09.2021

Roczniki Administracji i Prawa
Annals of The Administration and Law
2021, XXI, z. 3: s. 259-267
ISSN: 1644-9126
DOI: 10.5604/01.3001.0015.7600
<https://rocznikiadministracjiiprawa.publisherspanel.com>

Joanna Marszałek*
Nr ORCID: 0000-0002-5412-0935

GŁOSA DO WYROKU EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI Z DNIA 15 KWIETNIA 2021 ROKU W SPRAWIE HENGSTENBERG GMBH & CO. KG PRZECIWKO SPREEWALDVEREIN (C-53/20¹)

A GLOSS TO THE JUDGMENT OF THE EUROPEAN COURT OF JUSTICE OF APRIL 15, 2021 IN THE CASE OF HENGSTENBERG GMBH & CO. KG V SPREEWALDVEREIN (C-53/20)

Streszczenie: W niniejszej glosie autorka przedstawiła wyrok, w którym Europejski Trybunał Sprawiedliwości udzielił odpowiedzi na pytanie prejudycjalne. ETS dokonał wykładni pojęcia „uzasadniony interes”, o jakim mowa w art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i ust. 4 akapit drugi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych. Celem autorki było przeprowadzenie analizy wyroku i wykładni przedmiotowego pojęcia. W jej ocenie należało ocenić pozytywnie stanowisko ETS w tym zakresie, w jakim wskazał on na obowiązek każdorazowego odniesienia się krajowych organów do okoliczności faktycznych konkretnej sprawy i konieczność stwierdzenia, że interes ten nie jest nieprawdopodobny i hipotetyczny. Szeroka interpretacja pojęcia „uzasadniony interes” oraz rozszerzenie w nieograniczonym zakresie grupy osób, którym przysługuje legitymacja do wniesienia sprzeciwu do producentów, spotkały się jednakże z krytyczną oceną autorki.

Słowa kluczowe: chronione oznaczenia geograficzne, chroniona nazwa pochodzenia, uzasadniony interes, specyfikacja produktu, rozporządzenie nr 1151/2012

Summary: In this commentary the author presented a judgment in which the European Court of Justice answered the question referred for a preliminary ruling by interpreting the concept of “legitimate interest”, as referred to in art. 49 sec. 3 first subparagraph and par. 4, second paragraph of Regulation (EU) No 1151/2012. The author’s aim was to analyse the judgment and the interpretation

* mgr; Uniwersytet Gdański, Wydział Prawa i Administracji, Katedra Praw Człowieka i Prawa Własności Intelektualnej. Źródła finansowania publikacji: środki własne autorki; e-mail: joanna.marszalek@prawo.ug.edu.pl
¹ Tekst wyroku dostępny pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62020CJ0053&from=pl> [dostęp: 7.07.2021].

of the concept. In author's opinion, the statement of the ECJ should be assessed positively in so far as it pointed to the obligation of national authorities to refer to the facts of a specific case each time and to the necessity to state that this interest is not improbable and hypothetical. However, the broad interpretation of the concept of "legitimate interest" and the extension of the group of people who have the right to object to the producers to an unlimited extent, were, however, criticized by the author.

Keywords: protected geographical indications, protected designation of origin, legitimate interest, product specification, regulation 1151/2012

TEZA

Przy dokonywaniu wykładni niezdefiniowanego w rozporządzeniu nr 1151/2012 pojęcia „uzasadniony interes” należy brać pod uwagę nie tylko obecne brzmienie przepisów, lecz odwołać się także do genezy uregulowania, a także kontekstu, w jakim pojęcie to zostało użyte. „Uzasadniony interes” posiadają nie tylko podmioty wytwarzające produkty opatrzone chronioną nazwą. Mogą się na niego powołać, przy składaniu sprzeciwu, również podmioty działające poza obszarem produkcji towarów korzystających z tej nazwy, których ryzyko naruszenia interesów nie jest czysto nieprawdopodobne lub hipotetyczne. Trybunał, dokonując takiej wykładni, zdaje się jednakże pozostawiać organom krajowym zbyt wiele przestrzeni do interpretacji przedmiotowego pojęcia.

W dniu 15 kwietnia 2021 roku Europejski Trybunał Sprawiedliwości (ETS) wydał orzeczenie w trybie prejudycjalnym w zakresie wykładni pojęcia „uzasadnionego interesu” w rozumieniu art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i ust. 4 akapit drugi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych² w związku z art. 53 ust. 2 akapit pierwszy tego aktu³. Trybunał stwierdził, że „art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i art. 49 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012 w związku z art. 53 ust. 2 akapit pierwszy tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że w ramach procedury mającej zastosowanie do wniosków o zmianę specyfikacji produktu, która nie jest nieznaczna, każda osoba fizyczna lub prawna, na którą wnioskowane zmiany w sposób rzeczywisty lub potencjalny mają oddziaływanie gospodarcze, które nie wykracza poza granicę wszelkiego prawdopodobieństwa, może wykazać »uzasadniony interes« wymagany dla zgłoszenia sprzeciwu wobec wniosku o zmianę lub złożenia odwołania od decyzji uwzględniającej ten wniosek, jeżeli ryzyko naruszenia interesów takiej osoby nie jest czysto nieprawdopodobne lub hipotetyczne, czego ocena należy do sądu odsyłającego”. Rozstrzygnięcie dotyczyło sporu pomiędzy *Hengstenberg GmbH & Co. KG* a *Spreewaldverein*⁴ w przedmiocie wniosku o zmianę specyfikacji produktu, który złożony został w Niemieckim Urzędzie Patentowym i Znaków Towarowych⁵.

² Dz.U. L 343 z 14.12.2012, s. 1, pełen tekst rozporządzenia na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012R1151&from=PL> [dostęp: 7.07.2021].

³ Zgodnie z przywołanymi przepisami „każda osoba fizyczna mająca uzasadniony interes” może skorzystać z prawa do zgłoszenia sprzeciwu i wniesienia skargi.

⁴ Stowarzyszenie zrzeszające wszystkich producentów korniszonów ze Szprewaldu „Spreewälder Gurken”, dla których zarejestrowano chronione oznaczenie geograficzne (ChOG). Istotną kwestią przy omawianiu tematyki oznaczeń geograficznych jest okoliczność możliwości złożenia wniosku o rejestrację oznaczenia geograficznego jedynie przez „grupę”, którą zgodnie z art. 3 ust. 2) rozporządzenia nr 1151/2012 jest „dowolne stowarzyszenie, niezależnie od jego formy prawnej, skupiające głównie producentów lub przetwórców, których działalność związana jest z tym samym produktem”. Na rolę „grup” oraz ich kluczowe znaczenie w procesie składania wniosku o rejestrację chronionych nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności wskazano szerzej w motywie 57 ww.rozporządzenia.

⁵ Deutsche Patent- und Markenamt (DPMA).

Judykant ten jest niezwykle interesujący w szczególności z uwagi na to, że pojęcie „uzasadnionego interesu” nie zostało zdefiniowane wprost w przepisach rozporządzenia nr 1151/2012, a ma ono znaczenie przy składaniu sprzeciwu wobec wniosku o zmianę specyfikacji produktu objętego chronionym oznaczeniem geograficznym. W związku z tym wymaga on szerszego komentarza z punktu widzenia prawidłowości dokonanej przez ETS wykładni wspomnianego pojęcia.

W pierwszej kolejności należy jednakże pokrótce przedstawić stan faktyczny niniejszej sprawy. „Spreewälder Gurken”⁶ jest chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG), wpisanym w 1999 roku do rejestru chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych Komisji Europejskiej⁷. W dniu 18 lutego 2012 roku stowarzyszenie Spreewaldverein złożyło do Niemieckiego Urzędu Patentowego i Znaków Towarowych wnioski o zmianę specyfikacji przedmiotowego produktu, a konkretnie metody ich produkcji poprzez użycie dodatków do żywności. Hengstenberg⁸, po opublikowaniu wniosku o zmianę, zgłosił swój sprzeciw. W dniu 10 września 2015 roku Niemiecki Urząd Patentowy i Znaków Towarowych wydał decyzję, w której stwierdził, że wniosek o zmianę specyfikacji jest zgodny z regulacjami zawartymi w rozporządzeniu nr 1151/2012. Decyzja ta została zaskarżona przez Hengstenberg do Federalnego Sądu Patentowego⁹, który oddalił skargę z uwagi na to, że skarżący nie wykazał „uzasadnionego interesu”, o którym mowa w przepisach niemieckiej ustawy o ochronie znaków towarowych i innych oznaczeń odróżniających z 25.10.1994 r. oraz z uwagi na bezzasadność skargi. Federalny Sąd Patentowy zezwolił jednak odwołać się od tego orzeczenia. Federalny Trybunał Sprawiedliwości¹⁰ stwierdził, że pojęcie „uzasadnionego interesu” określone w art. 49 ust. 4 rozporządzenia nr 1151/2012, który musi posiadać każda osoba wnosząca skargę na decyzję uwzględniającą wnioski o zmianę specyfikacji produktu, nie jest zdefiniowane w unijnym prawie. Wobec tego zawiesił on postępowanie i zwrócił się z pytaniem prejudycjalnym do ETS, czy w ramach procedury zmiany specyfikacji produktu, która nie jest nieznaczna, dla uznania za „uzasadniony interes” w rozumieniu art. 53 ust. 2 akapit pierwszy¹¹ w zw. z art. 49 ust. 3 akapit pierwszy¹² i art. 49 ust. 4 akapit drugi¹³ rozporządzenia 1151/2012 wystarczające będzie każde rzeczywiste lub potencjalne oddziaływanie gospodarcze na osobę fizyczną

⁶ Ogórki szpewaldzkie (korniszony), będące kulinarnym symbolem wschodnich Niemiec. Ich produkcja możliwa jest jedynie na terenie obszaru gospodarczego Spreewald, znanego z żyznych czarnych gleb, będących idealnym podłożem do uprawy ogórków. Więcej na temat ogórków szpewaldzkich na stronie: <https://www.in-berlin-brandenburg.com/Rezepte/Spreewaldgurke.html> [dostęp: 7.07.2021].

⁷ <https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/geographical-indications-register/details/13272> [dostęp: 7.07.2021].

⁸ Niemiecka firma produkująca konserwy, kiszonki i tym podobne produkty, <https://www.hengstenberg.com> [dostęp: 7.07.2021].

⁹ Bundespatentgericht (BpatG).

¹⁰ Bundesgerichtshof (BGH).

¹¹ „Jeżeli wśród zmian wprowadzanych do specyfikacji występuje choć jedna zmiana, która nie jest nieznaczna, wnioski o zmianę podlega procedurze określonej w art. 49–52”.

¹² „Państwo członkowskie – w ramach badania wniosku, o którym mowa w ust. 2 akapit drugi niniejszego artykułu – wszczyna krajową procedurę sprzeciwu, która zapewnia odpowiednie opublikowanie wniosku i pozostawia rozsądny okres, w którym każda osoba fizyczna lub prawna mająca uzasadniony interes oraz mająca siedzibę lub miejsce pobytu na terytorium tego państwa, może wnieść sprzeciw wobec wnioskowi”.

¹³ „Państwo członkowskie zapewnia, aby wydana przez nie pozytywna decyzja została podana do wiadomości publicznej, oraz aby wszelkie osoby fizyczne i prawne mające uzasadniony interes miały możliwość złożenia odwołania”.

lub prawną, które nie wykracza poza granice wszelkiego prawdopodobieństwa. Jeśli odpowiedź ta byłaby przecząca, to czy taki interes mają tylko te podmioty gospodarcze, dla których zarejestrowano chronione oznaczenie geograficzne. W razie udzielenia ponownie odpowiedzi przeczącej – czy w zakresie wymogów „uzasadnionego interesu” należy zatem dokonać rozróżnienia pomiędzy procedurą rejestracji a procedurą zmiany specyfikacji produktu oraz czy w procedurze zmiany specyfikacji produktu, która nie jest nieznaczną, podmioty niezlokalizowane na danym obszarze geograficznym są wykluczone z możliwości powołania się na przedmiotowy uzasadniony interes.

W tym miejscu zasadne zdaje się dokonanie krótkiego wprowadzenia do tematyki związanej z ochroną oznaczeń geograficznego pochodzenia¹⁴ w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Geograficzne oznaczenia pochodzenia pełnią bardzo ważną rolę w kwestiach związanych z ochroną żywności, promocją środków spożywczych o wysokiej jakości, a także produktów regionalnych i tradycyjnych. Udzielenie ochrony takim produktom wiąże się z możliwością rozwoju obszarów wiejskich. Posługiwanie się oznaczeniem geograficznym niewątpliwie wpływa również na zainteresowanie produktem konsumentów, którzy coraz częściej dokonują zakupu nie tylko z uwagi na atrakcyjność danego miejsca, lecz przede wszystkim ze względu na gwarancję jakości, którą potwierdza geograficzne pochodzenie¹⁵.

Unia Europejska posiada rozbudowany system *sui generis* ochrony oznaczeń geograficznych¹⁶. W ramach tego systemu chronione są nazwy produktów pochodzących z określonego miejsca geograficznego, posiadające reputację bądź szczególne cechy, które wynikają z tego położenia¹⁷. I tak, wspomniane rozporządzenie nr 1151/2012 wyróżnia Chronione Oznaczenie Geograficzne¹⁸, Chronioną Nazwę Pochodzenia¹⁹ oraz niezaliczaną do grupy oznaczeń geograficznych – Gwarantowaną Tradycyjną Specjalność. Rejestracja danej nazwy odbywa się na dwóch poziomach: krajowym²⁰, gdzie sprawdzany jest wniosek pod

¹⁴ Z uwagi na brak jednolitej definicji oznaczeń geograficznych w aktach prawnych różnych krajów, a także brak zgodności co do nazewnictwa, WTO (World Trade Organisation/Międzynarodowa Organizacja Handlu) wprowadziło zbiorczy termin „oznaczeń pochodzenia geograficznego” dla wszystkich chronionych na podstawie prawa krajowego sygnatury oznaczeń geograficznych. Jest on używany naprzemiennie z pojęciem „oznaczenia geograficzne” i używany do określenia wszystkich rodzajów oznaczeń geograficznych, zarówno zwykłych (wskazujących na pochodzenie produktu z danego obszaru geograficznego), jak i kwalifikowanych (a więc takich, które nie tylko wskazują na pochodzenie produktu z określonego miejsca na ziemi, lecz także na szczególne cechy tego produktu związane w tym geograficznym pochodzeniem, np. nazwa truskawki kaszubskie, zarejestrowana jako Chronione Oznaczenie Geograficzne). Więcej na temat problemów związanych z terminologią w: E. Całka, *Geograficzne oznaczenia pochodzenia. Studium z prawa wspólnotowego i prawa polskiego*, Warszawa 2008, s. 59-62

¹⁵ I. Barańczyk, *Ochrona prawna oznaczeń geograficznych*, Warszawa 2008, s. 15.

¹⁶ A. Hajdukiewicz, *Ochrona unijnych oznaczeń geograficznych w stosunkach handlowych Unii Europejskiej z Kanadą w świetle umowy CETA*, Krakowskie Studia Międzynarodowe, XVI: 2019 nr 2, s. 42.

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/quality-schemes-explained_en#geographicalindications [dostęp: 8.07.2021].

¹⁸ „Nazwa, która określa produkt pochodzący z określonego miejsca, regionu lub kraju, którego określona jakość, renoma lub inna cecha charakterystyczna w głównej mierze wynika z tego pochodzenia geograficznego, oraz którego przynajmniej jeden etap produkcji odbywa się na tym określony obszarze geograficznym” – art. 5 ust. 2 rozporządzenia nr 1151/2012. Przykładowo: jabłka grójeckie, tokańskie cantuccini.

¹⁹ „Nazwa, którą określa się produkt pochodzący z określonego miejsca, regionu lub, w wyjątkowych przypadkach kraju, którego jakość lub cechy charakterystyczne są w istotnej lub wyłącznej mierze zasługą szczególnego środowiska geograficznego, na które składają się czynniki naturalne i ludzkie, oraz którego wszystkie etapy produkcji odbywają się na określonym obszarze geograficznym” – art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 1151/2012. Przykładowo: Grana Padano, oscypek, bryndza podhalańska.

²⁰ W Polsce jednostką odpowiedzialną za prowadzenie systemu rejestracji produktów o określonym pochodzeniu geograficznym i specyficznej, tradycyjnej jakości, w rozumieniu przepisów unijnych, jest Ministerstwo

kątem zasadności wniesienia i spełnienia wymogów formalnych, i unijnym, a więc etap postępowania przed Komisją Europejską. Jeżeli Komisja uzna, że wniosek spełnia wszystkie wymogi, wydaje decyzję o publikacji skróconego wniosku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. W ciągu następnych trzech miesięcy organy państwa członkowskiego lub państwa trzeciego albo osoba fizyczna lub prawna mająca uzasadniony interes oraz siedzibę na terytorium państwa trzeciego może złożyć Komisji zawiadomienie o sprzeciwie²¹. Po upływie tego terminu nazwa wpisywana jest do rejestru chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych. Procedura złożenia sprzeciwu została również przewidziana w sytuacji złożenia wniosku o zmianę specyfikacji, która nie jest nieznaczna²². I w tej również sytuacji znaczenie ma „uzasadniony interes” zgłaszającego sprzeciw.

ETS w komentowanym wyroku wskazał, że pojęcie „uzasadnionego interesu” w rozumieniu ww. przepisów wymaga takiej samej wykładni bez względu na to, czy wszczęte postępowanie dotyczy rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego, czy też jego przedmiotem jest wniosek o dokonanie zmiany specyfikacji produktu objętego tymże oznaczeniem, która nie jest nieznaczna. Stwierdzenie takie nie budzi żadnych wątpliwości, skoro okoliczność ta wynika wprost z treści przepisów, co wskazano powyżej. Co więcej, Trybunał dokonał wykładni komentowanego pojęcia, biorąc pod uwagę nie tylko literalne brzmienie przepisów, lecz również kontekst, w jakim pojęcie to zostało użyte, a także cel regulacji oraz genezę komentowanego uregulowania.

Trybunał opowiedział się za szeroką interpretacją pojęcia „uzasadniony interes”, wskazując, że tylko taki sposób wykładni może zachęcić szersze grono osób do „poszanowania wysokiej jakości i sposobu produkcji konkretnych produktów”, uniemożliwiając jednocześnie producentom uprawnionym do opatrywania ich produktów zarejestrowaną nazwą „uzyskanie przewagi konkurencyjnej poprzez obniżenie norm jakości po zarejestrowaniu zmiany specyfikacji danego produktu”. Co więcej, tylko taka wykładnia pojęcia, w ocenie ETS, pozwala na uzyskanie przez właściwy organ informacji w celu ustalenia, czy wniosek o rejestrację lub zmianę spełnia wymagane warunki, a także, czy właściwości konkretnych produktów mają nierozzerwalny związek z terytorium.

Trybunał w komentowanym orzeczeniu odwołał się również do genezy interpretowanych przepisów. W tym miejscu zasadne zdaje się przedstawienie rysu historycznego unijnych regulacji odnoszących się do geograficznych oznaczeń pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych. Początkowo unormowania w tym zakresie regulowane były w rozporządzeniu Rady nr 2081/92²³, które wprowadziło do europejskiego prawa daleko idącą ochronę wspomnianych oznaczeń²⁴. ETS w komentowanym wyroku odwołał się do art. 7 uchylonego rozporządzenia z 1992 roku, wskazując, że z jego ust. 3 wynika, że „prawo sprzeciwu w ramach procedury rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego przed organami krajowymi przysługuje każdej osobie fizycznej lub prawnej, której sprawa

Rolnictwa i Rozwoju Wsi, <https://uprp.gov.pl/pl/przedmioty-ochrony/oznaczenia-geograficzne/oznaczenia-geograficzne-w-systemie-wspolnotowym> [dostęp: 8.07.2021].

²¹ Art. 51 ust. 1 rozporządzenia nr 1151/2012.

²² Art. 53 ust. 2 rozporządzenia nr 1151/2012.

²³ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2081/92 z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. L 208, s. 1).

²⁴ E. Całka, *Geograficzne oznaczenia pochodzenia...*, s. 74.

dotyczy zgodnie z prawem [która posiada interes prawny]”. Trybunał podkreślił, że pojęcie to zostało zinterpretowane jako istnienie uzasadnionego interesu gospodarczego²⁵.

Akt ten nie regulował jednak kompleksowo wszystkich kwestii związanych z treścią prawa czy środkami ochrony, zobowiązując państwa członkowskie do wydania odpowiednich przepisów wewnętrznych²⁶. Z uwagi na stwierdzenie niezgodności rozporządzenia nr 2081/92 z postanowieniami zawartymi w porozumieniu TRIPS, co zostało podniesione m.in. przez Stany Zjednoczone, akt ten został uchylony²⁷. Rozporządzenie zostało zastąpione rozporządzeniem nr 510/2006²⁸. Również art. 7 ust. 2 nowego rozporządzenia wskazywał na „uzasadniony interes” osoby fizycznej lub prawnej jako przesłankę do skorzystania z prawa zgłoszenia sprzeciwu wobec rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego w ramach procedury rejestracji przed organami krajowymi. Okoliczność ta została przywołana przez ETS w komentowanym orzeczeniu. W końcu – pojęcie to znalazło się w obecnie obowiązującym rozporządzeniu nr 1151/2012, które zastąpiło rozporządzenie nr 510/2006²⁹. Jak podkreślił Trybunał, tak sformułowany przepis art. 49 ust 3 akapit pierwszy odzwierciedla wolę unijnego prawodawcy, aby z prawa sprzeciwu wobec rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego lub też z procedury odnoszącej się do składania wniosków o nieznaczną zmianę specyfikacji produktu objętego oznaczeniem w ramach procedury krajowej mógł skorzystać szeroki krąg osób. Trybunał stanowczo jednakże podkreślił, że każdy przypadek powinien być badany osobno, „w zależności od cech właściwych konkretnej sytuacji”, w taki sposób, aby możliwe było zweryfikowanie, czy „uzasadniony interes”, na który powołuje się osoba fizyczna lub prawna, nie jest „nieprawdopodobny lub hipotetyczny”.

Stanowisko Trybunału wyrażone w głosowanym orzeczeniu zasługuje w ocenie autorki tylko na częściową aprobatę. Nie ulega wątpliwości, że udzielenie odpowiedzi na zadane pytanie prejudycjalne ma doniosłe znaczenie w kwestiach związanych z ochroną oznaczeń geograficznych. Co więcej, ETS nie ograniczył się do wąskiej interpretacji, co niewątpliwie jest słusznym założeniem przede wszystkim na wskazywaną w orzeczeniu konieczność zapewnienia jednolitego poszanowania na terytorium całej wspólnoty praw własności intelektualnej związanych z chronionymi nazwami. Konieczność ta wynika z motywu 19 rozporządzenia nr 1151/2012, a także z uwagi na uniemożliwienie producentom uzyskania przewagi konkurencyjnej poprzez obniżenie norm jakości. I chociaż sam cel takiej

²⁵ Więcej na ten temat w postanowieniu z 26.10.2000 r. *Molkerei Grosbraunshain i Bene Nahrungsmittel v. Kojisja*, C-447/98 P, pkt 72 – orzeczenie dostępne pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:61998CO0447&from=pl> [dostęp: 8.07.2021].

²⁶ E. Nowińska, *Oznaczenia geograficzne*, [w:] E. Nowińska, U. Promińska, K. Szczepanowska-Kozłowska, *Własność przemysłowa i jej ochrona*, Warszawa 2014, s. 564.

²⁷ A. Kapała, *Ochrona oznaczeń geograficznych produktów rolnych i środków spożywczych w prawie międzynarodowym*, „Przegląd Prawa Rolnego” 2007, nr 1, s. 161.

²⁸ Rozporządzenie Rady (WE) nr 509/2006 w sprawie produktów rolnych i środków spożywczych będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami (Dz.U. L 93 z 31.3.2006, s. 1).

²⁹ Obecnie obowiązujące rozporządzenie nr 1151/2012 jest połączeniem dwóch obowiązujących wcześniej aktów prawnych: rozporządzenia nr 510/2006 oraz rozporządzenie Rady (WE) nr 509/2006 w sprawie produktów rolnych i środków spożywczych będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami (Dz.U. L 93 z 31.3.2006, s. 1). Celem ujęcia zawartych we wcześniej obowiązujących aktach prawnych regulacji w jednym akcie prawnym było zapewnienie jasności i przejrzystości. Stało się to możliwe z uwagi na to, że systemy te mają wspólne cele i przepisy. Więcej na ten temat w motywach rozporządzenia nr 1151/2012.

interpretacji wydaje się słuszny, to biorąc pod uwagę znaczenie oznaczeń pochodzenia geograficznego oraz dokonywanie ich rejestracji, wydaje się mało prawdopodobne, aby konkretnemu producentowi rzeczywiście zależało na obniżeniu norm jakości wytwarzanych przez niego produktów. Jak już wcześniej wskazano, towary opatrzone chronioną nazwą charakteryzują się niezwykłą jakością i niespotykanymi cechami. Wobec tego sami producenci powołują się na te specyficzne atrybuty i podkreślają ich rolę, zapewniając tym samym wysokie standardy produkcji. Mając na uwadze powyższe, autorka konkluduje, że orzeczenie w tym zakresie jest *de facto* zbyt ogólne i niepoparte konkretnymi przykładami (przywołano zaledwie jedno wcześniejsze orzeczenie). Chociaż sama treść uzasadnienia wydaje się właściwa, to jego głębsza analiza prowadzi do wniosku, że ETS zachował się bardzo zachowawczo i „poprawnie”.

Trybunał nie wskazał jakichkolwiek przesłanek, na czym polegać ma znajdujący się w przepisach rozporządzenia nr 1151/2012 zwrot „uzasadniony interes”, oprócz tego, że nie może on być hipotetyczny lub nieprawdopodobny. Orzekł, że interes ten winien być badany każdorazowo odrębnie dla konkretnej sprawy, przenosząc tym samym na organy krajowe ciężar stwierdzenia, czy przedmiotowy uzasadniony interes rzeczywiście istnieje. W tym miejscu należy mieć na uwadze, że w przypadku zgłoszenia sprzeciwu przez podmiot pochodzący z Polski zastosowanie znajdują przepisy art. 28-31 ustawy z dnia 17 grudnia 2014 roku o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych³⁰, które również wskazują na przesłankę uzasadnionego interesu składającego sprzeciw³¹. Istnienie uzasadnionego interesu gospodarczego, o którym mowa w art. 28 przywołanej ustawy, ocenia każdorazowo minister właściwy do spraw rynków rolnych³². Jak wskazał R. Skubisz, interes, o którym mowa w tym przepisie, mają w szczególności podmioty używające chronionej nazwy oraz ich konkurenci³³. Autorka opowiada się za stanowiskiem wyrażonym przez wymienionego autora i na tej podstawie stwierdza, że odpowiedź ETS, jaka została udzielona na kanwie omawianego orzeczenia, jawi się jako niewystarczająca. Skoro bowiem Trybunał stwierdził, że pojęcie „uzasadnionego interesu” winno być pojmowane szeroko, i jako takie odnosić się również do podmiotów działających poza obszarem produkcji towarów korzystających z tej nazwy, winien był on ograniczyć możliwość złożenia sprzeciwu do podmiotów rzeczywiście ze sobą konkurujących. Fakt bowiem posiadania interesu gospodarczego nie jest równoznaczny z tym, że podmiot ten pozostaje z innym wytwórcą w stosunku konkurencji. Istotnie, z literalnego brzmienia przepisu, który wyraźnie wskazuje na „każdą osobę fizyczną i prawną”, wynika, że ustawodawca nie zamierzał przyjąć wąskiego znaczenia kręgu osób mających prawo wniesienia sprzeciwu, co też słusznie zaakcentował ETS. Pozostawienie jednakże jego interpretacji organom krajowym i odniesienie się do niego w okolicznościach konkretnej sprawy w tak szerokim zakresie zdaje się być niewystarczającą odpowiedzią na zadane pytanie prejudycjalne.

³⁰ Dz.U. 2021.224.

³¹ E. Nowińska, *Geograficzne oznaczenia w prawie polskim*, [w:] R. Skubisz (red.), *Prawo własności przemysłowej*, t. 14c, Warszawa 2017, s. 70.

³² E. Całka, *Geograficzne oznaczenia pochodzenia...*, s. 158.

³³ R. Skubisz, *Ochrona geograficznych oznaczeń pochodzenia w prawie wspólnotowym (rozporządzenie Rady EWGvnr 2081/92 a prawo polskie)*, EPS 2006, nr 2, s. 8.

Z uwagi na udzielenie odpowiedzi na pierwsze pytanie prejudycjalne Trybunał nie odniósł się do dalszych pytań. Wyrokiem tym Trybunał potwierdził szeroką interpretację pojęcia „uzasadniony interes”, a co za tym idzie – legitymację do złożenia sprzeciwu przeciwko wnioskowi o dokonanie zmian, które nie są nieznaczne, w specyfikacji produktu (a w konsekwencji również sprzeciwu do wniosku o rejestrację nazwy jako chronione oznaczenie geograficzne, czy też chronioną nazwę pochodzenia). W ocenie autorki takie stanowisko Trybunału, chociaż właściwie biorące pod uwagę cele rozporządzenia nr 1151/2012 i słusznie nieograniczające terytorialnie zakresu podmiotów mogących złożyć przedmiotowy sprzeciw, jawi się jako zbyt ogólnikowe. Dokonana bowiem przez ETS wykładnia pojęcia „uzasadniony interes” jest zbyt szeroka i w konsekwencji nadal pozostaje wątpliwość, jak należy dosłownie rozumieć ten zwrot. Z tym zadaniem zmierzają się jednakże, zgodnie z zapatrywaniem Trybunału, odpowiednie organy na etapie postępowania krajowego.

Bibliografia

Literatura

Barańczyk I., *Ochrona prawna oznaczeń geograficznych*, Warszawa 2008.

Całka E., *Geograficzne oznaczenia pochodzenia. Studium z prawa wspólnotowego i prawa polskiego*, Warszawa 2008.

Hajdukiewicz A., *Ochrona unijnych oznaczeń geograficznych w stosunkach handlowych Unii Europejskiej z Kanadą w świetle umowy CETA*, „Krakowskie Studia Międzynarodowe” 2019, XVI, nr 2,

Kapała A., *Ochrona oznaczeń geograficznych produktów rolnych i środków spożywczych w prawie międzynarodowym*, „Przegląd Prawa Rolnego” 2007, nr 1.

Nowińska E., *Geograficzne oznaczenia w prawie polskim*, [w:] R. Skubisz (red.), *Prawo własności przemysłowej*, t. 14c, Warszawa 2017.

Nowińska E., *Oznaczenia geograficzne*, [w:] E. Nowińska, U. Promińska, K. Szczepanowska-Kozłowska, *Własność przemysłowa i jej ochrona*, Warszawa 2014.

Skubisz R., *Ochrona geograficznych oznaczeń pochodzenia w prawie wspólnotowym (rozporządzenie Rady EWGvnr 2081/92 a prawo polskie)*, EPS 2006, nr 2.

Źródła internetowe

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62020CJ0053&from=pl> [dostęp: 7.07.2021].

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012R1151&from=PL> [dostęp: 7.07.2021].

<https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/geographical-indications-register/details/13272> [dostęp: 7.07.2021]

<https://www.in-berlin-brandenburg.com/Rezepte/Spreewaldgurke.html> [dostęp: 7.07.2021]

<https://www.hengstenberg.com> [dostęp: 7.07.2021].

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:61998CO0447&from=pl> [dostęp: 8.07.2021].

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/quality-schemes-explained_en#geographicalindications [dostęp: 8.07.2021].

<https://uprp.gov.pl/pl/przedmioty-ochrony/oznaczenia-geograficzne/oznaczenia-geograficzne-w-systemie-wspolnotowym> [dostęp: 8.07.2021].